

Міністерство освіти і науки України
Хмельницький національний університет
Національна Академія наук вищої освіти України
Спілка економістів України
Хмельницька торгово-промислова палата
Вища Школа бізнесу та менеджменту в м. Чеханув (Польща)
Європейський Науковий фонд Інституту Інновацій, м. Вроцлавек (Польща)
Люблінська вища школа в Риках (Польща)
Тбіліський державний університет імені І. Джавахішвілі, м. Тбілісі (Грузія)
Технологічно-Природничий університет, м. Бидгощ (Польща)
Сухумський державний університет, м. Тбілісі (Грузія)
Університет Миколаса Ромериса, м. Вільнюс (Литва)
Запорізький національний університет
Вінницький національний технічний університет
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень НАН України
Донецький національний університет імені В. Стуса, м. Вінниця
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
Київський національний університет імені Т. Шевченка
Київський національний економічний університет імені В. Гетьмана
Львівський торговельно-економічний університет
Національний університет «Львівська політехніка»
НТУ «Харківський політехнічний інститут»
Одеський національний морський університет
Херсонський національний технічний університет
Центральноукраїнський національний технічний університет



ПІДПРИЄМНИЦТВО ТА СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ

Збірник матеріалів
V Міжнародного науково-практичного
економічного форуму

04–05 грудня 2025, м. Хмельницький

УДК 334.02:658.5:339(063)

ПЗ2

*Рекомендовано до друку науково-технічною радою
Хмельницького національного університету,
протокол № 12 від 17.12.2025*

Подані матеріали V Міжнародного науково-практичного економічного форуму «Підприємництво та стратегічні напрями розвитку бізнес-процесів в умовах глобальних викликів», проведеного 04–05 грудня 2025 року, м. Хмельницький.

Збережена авторська редакція. Відповідальність за грамотність, автентичність цитат, правильність посилань тощо несуть автори статей.

Редакційна колегія:

Любохинець Л. С., д-р екон. наук, проф.;
Гончар О. І., д-р екон. наук, проф.; *Гарват О. А.*, канд. екон. наук, доц.;
Танасієнко Н. П., канд. екон. наук, доц.

ПЗ2

--

Підприємництво та стратегічні напрями розвитку бізнес-процесів в умовах глобальних викликів : зб. матеріалів V Міжнар. наук.-практ. екон. форуму (м. Хмельницький, 04–05 груд. 2025 р.). – Хмельницький : ХНУ, 2026. – 350 с. (укр., англ.).

ISBN 978-966-330-460-1

Розглянуті проблеми розвитку національної економіки в умовах євроінтеграції, планування промислового виробництва; фінансові механізми стабілізації кризових явищ національної економіки; особливості інтелектуального капіталу економіки країни та його значення у становленні інноваційно-інвестиційних систем; проблемні аспекти і тенденції розвитку підприємництва та торгівлі; бізнес-моделі підприємництва в умовах цифровізації; логістична діяльність організаційних структур; регіональна підтримка вітчизняного виробника.

Для керівників виробництв та установ, викладачів, фахівців з економіки, здобувачів ЗВО.

УДК 334.02:658.5:339(063)

ISBN 978-966-330-460-1

© Автори статей, 2026

© ХНУ, оригінал-макет, 2026

питання економічних наук № 5. 2024. URL: <https://a-economics.com.ua/index.php/home/article/view/105/108>

5. Стан логістичної системи України та напрями інтеграції до європейського ринку транспортних послуг. Київ : Аналітичний центр при КМУ, 2024. 38 с.

6. Аналітика ринку транспортно-логістичних послуг України. Українська логістична асоціація. Київ: Logistics Ukraine, 2024. 44 с.

7. The World Bank. Ukraine Transport and Logistics Resilience Report. – Washington, D.C.: The World Bank Group, 2024. – 78 p.

Л. В. ОВОД, В. В. СІДЛЕЦЬКИЙ
Хмельницький національний університет

ВПЛИВ ВНУТРІШНІХ ФАКТОРІВ НА ФОРМУВАННЯ ТА РОЗМІР ЛОГІСТИЧНИХ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА

Євроінтеграційні, трансформаційні процеси, військові дії, що відбуваються в Україні, супроводжуються високим рівнем ризиків, невизначеності і супроводжуються кризовими явищами у всіх сферах життя, у тому числі й в економічній.

Ключову роль в діяльності торговельного підприємства відіграє логістичний підхід до управління потоками товарно-матеріальних цінностей, який є важливим стратегічним та операційним інструментом в умовах цифровізації бізнес-процесів, розвитку технологій. Отже, виникає необхідність дослідження впливу внутрішніх факторів на формування та розмір логістичних витрат.

У своїх наукових дослідженнях механізми впливу факторів на логістичні витрати аналізували Задорожний З., Грицишин А. [1], Кравець О. В. [2], Телішевська О. Б. [3].

Внутрішні фактори впливу на логістичні витрати та логістичну діяльність в цілому прямо пропорційно залежать від ресурсів, організації та управління ними на підприємстві і їх можна умовно поділити на такі групи:

- виробничо-операційні фактори та стратегія;
- організаційно-управлінські та кадрові фактори;
- техніко-технологічні та інфраструктурні фактори;
- фінансово-економічні фактори.

Виробничо-операційні фактори та стратегія поєднують такі складові:

1) специфіка діяльності підприємства, ринкова позиція визначають обсяги, складність, пріоритети логістичних операцій;

2) логістична стратегія та цілі підприємства формують пріоритети, рівень сервісу, обрані моделі постачання й управління запасами, впровадження систем управління якістю;

3) великі обсяги і структура виробництва та збуту можуть забезпечувати ефект масштабування через зниження постійних витрат, тоді як малі або нерегулярні обсяги виробництва та збуту можуть збільшувати логістичні витрати на одиницю продукції;

4) широкий або складний асортимент продукції, товарів зумовлює складність управління запасами, вимагає більших витрат на управління ними, пакування та обробку замовлень, потребу в різних умовах зберігання, транспортування;

5) брендова політика, високий рівень сервісу зумовлюють необхідність швидкості обслуговування, забезпечення високої якості доставки, гарантій, відповідності очікуванням клієнтів, підтримки репутації бренду, потребує зростання витрат;

6) рівень запасів та політика управління ними впливають на витрати на зберігання, частоту поповнення та ефективність використання ресурсів, ризику надлишку або дефіциту товарів і продукції у ланцюгу постачання;

7) вибір постачальників і організація постачання впливають на логістичні витрати через географічну віддаленість, частоту доставок, умови закупівель, розмір страхового запасу, ефективність взаємодії в ланцюгу постачання;

8) тривалість логістичних операцій вимагає розрахунків затрат часу, потребу в запасах, ризику затримок і зниження обіговості ресурсів у ланцюгу постачання. Чим довше тривають логістичні процеси, тим більше зростають окремі статті витрат;

9) географічний масштаб діяльності. Чим ширша територія, яку охоплює підприємство, тим більшими є витрати на координацію поставок і підтримання складської мережі, витрати на транспортування, страхування вантажів;

10) канали розподілу та збуту впливають на логістичні витрати через вибір способу доставки товарів до кінцевого споживача. Багаторівневі канали збуту збільшують витрати на транспортування, складування, координацію посередників.

Організаційно-управлінські, кадрові фактори поєднують такі складові:

а) організаційна структура, рівень координації між підрозділами впливають на витрати через ефективність управління потоками інформації та товарних запасів;

б) рівень планування логістичних витрат зумовлює їх оптимізацію через можливість підприємства спрогнозувати потреби, роз-

поділити ресурси, уникнути надлишкових витрат і забезпечити ефективність логістичних процесів;

в) ефективність використання ресурсів впливає на логістичні витрати через оптимізацію складських приміщень, транспорту, зменшення простоїв, підвищення продуктивності та скорочення зайвих витрат на обслуговування;

г) політика управління запасами. Вибір оптимального методу управління запасами веде до зниження витрат;

д) система обліку, контролю логістичних витрат впливає на їх розмір через ефективну обліково-аналітичну систему, дозволяє своєчасно виявити відхилення, здійснити аналіз ефективності витрат, провести оптимізацію ресурсів;

е) кваліфікація та ефективність персоналу з логістики, корпоративна культура, система мотивації персоналу впливають на логістичні витрати через рівень професіоналізму, здатність до оптимізації логістичних процесів, впровадження позитивних змін. Це веде до зниження питомих витрат на робочу силу;

ж) якість логістичних процесів знижує логістичні витрати завдяки мінімізації помилок при комплектуванні, зменшує кількість повернень і списань, а також дозволяє уникнути витрат;

Техніко-технологічні та інфраструктурні фактори включають такі елементи:

– рівень автоматизації, цифровізації, якість ІТ-інфраструктури визначають точність, швидкість та прозорість логістичних процесів, дозволяють оптимізувати ресурси, знизити ризики помилок і простоїв;

– наявність власного транспорту, його сучасність дозволяють особисто контролювати маршрути, знижувати витрати на перевезення, підвищувати надійність доставки;

– стан складської інфраструктури, обладнання, техніки, їх екологічність зумовлюють рівень енергоефективності, швидкість і якість обробки вантажів, витрати на обслуговування і відповідність сучасним екологічним стандартам.

Фінансово-економічні фактори поєднують такі складові:

1) фінансове становище та грошово-кредитна політика підприємства впливає на можливість інвестування в оптимізацію логістики. Якщо підприємство має стабільне фінансове становище, воно може інвестувати в ефективні логістичні рішення – автоматизацію, сучасний транспорт, цифровізацію, ІТ-системи;

2) бюджетування логістичних операцій та політика ціноутворення дозволяють планувати, контролювати та оптимізувати ресурси, заздалегідь визначити обсяги витрат на транспортування, зберігання,

упаковку, IT-системи, персонал; виявляти відхилення від плану, аналізувати причини перевитрат;

3) аналіз структури та рівня логістичних витрат дозволяє визначати, на які їх складові припадає найбільше навантаження, виявити джерела перевитрат;

4) ефективність інвестицій у логістичні процеси впливає на зниження логістичних витрат завдяки автоматизації, цифровізації процесів, оптимізації маршрутів, покращенню обліку, контролю, аналізу та управління запасами.

Дослідження підтвердило, що внутрішні фактори впливу на логістичні витрати підприємства є важливими і контрольованими чинниками. Комплексний аналіз цих факторів та врахування в обліково-аналітичній системі дозволяють керівництву приймати обґрунтовані управлінські рішення.

Література

1. Задорожний З., Грицишин А. Логістичні витрати та їх класифікація. *Вісник Тернопільського національного економічного університету*. 2017. Вип. 2. С. 109–117.

2. Кравець О. В. Сутність логістичних витрат підприємств та їх класифікація. *Вісник ЛТТЕУ. Економічні науки*. 2023. Вип. 74. С. 144–150.

3. Телішевська О. Б. Фактори, які визначають витрати на логістично-постачальницьку діяльність підприємства. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2013. № 23. С. 390–397.

Т. В. РУДА, О. Б. МЕЛЬНИК

Хмельницький національний університет

ЛОГІСТИЧНА СИСТЕМА ПІДПРИЄМСТВА: СУТНІСТЬ ТА ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ

За сучасних умов розвитку економіки, що характеризуються зростанням невизначеності, коливанням попиту та ускладненням ланцюгів постачання, питання формування ефективної логістичної системи набуває стратегічного значення для діяльності підприємств. Логістика дедалі більше трансформується з допоміжної функції у ключовий елемент управління, що безпосередньо впливає на рівень витрат, якість сервісу та ринкові позиції суб'єктів господарювання.

Здебільшого, логістичну систему підприємства розглядають як інтегрований механізм управління матеріальними, фінансовими та